

Principer för servicenätet

Stadsstyrelsen 06.02.2024 § 47

Beredning och tilläggsuppgifter bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, lokalitetsdirektör Mikko Silvast och finansdirektör Henrik Rainio
fornamn.efternamn@porvoo.fi

Bakgrund

I Borgå stads strategi definieras fyra spetssteman som kompletterar målet ekonomisk tillväxt: den populäraste hemstaden, bäst även i vardagen, pulserande stadsliv och klimatinsatsernas stad. En högklassig utbildning och småbarnspedagogik skapar förutsättningar för tillväxt, välfärd, deltagande och stadens konkurrenskraft. Under de senaste 12 åren har man investerat över 200 miljoner euro i nya fastigheter för daghem och skolor. Borgå satsar för att uppnå en enhetlig lärtig från barndomen till ålderdomen. Den enhetliga stigen för barn och unga innefattar ordnandet av småbarnspedagogik, förskoleundervisning och undervisning på andra stadiet, inklusive övergångar.

Ändringar i verksamhetsmiljön påverkar onekligen ordnandet av verksamheten. Enligt befolkningsprognoser kommer antalet barn minska även i Borgå på lång sikt, med cirka 11,3 % tills år 2040. Vi bör dock uppmärksamma att fastän antalet barn inom åldersgrupperna för småbarnspedagogik och förskoleundervisning sjunker, kommer deltagandeprocenten för tjänster öka nu och några år framöver.

I stadens strategi har man antecknat ett tillväxtmål till 70 000 invånare tills år 2040. År 2022 var tillväxten dock endast 0,2 %. Trots flyttningsrörelsen och tillväxten kommer antalet barn öka endast en aning i och med den nationella sjunkande nativiteten. När antalet kundrelationer minskar måste servicenätet förnyas för att staden kan producera allt bättre service på ett kostnadseffektivt sätt. Om antalet barn minskar enligt prognoserna innebär det att statsandelarna minskar ungefär 5–6 miljoner euro i driftsekonomin för sektorn växande och lärandet tills år 2024, eftersom statsandelarna bestäms enligt antalet barn.

Målen för servicenätet

På grund av det ekonomiska läget måste man förutse framtida händelser och följa programmen för balansering av ekonomi och produktivitet inom varje sektor. I Borgå stads budget för år 2024 har man bestämt att man genomför en översyn av servicenätet och en plan för framtiden inom sektorn för växande och lärande under år 2024. Målet är att känna igen ändringar i servicebehov och -utbud vid ett tidigare skede än förut och reagera proaktivt på behoven, också i fråga om servicenätet. Dessutom ska man i planeringen av servicenätet bättre beakta vilka effekter planeringen av markanvändning har för tjänsterna samt byggnadernas behov för renovering och nya investeringar.

Grunden för planeringen av servicenätet är strategiska principer och riktlinjer, men vilka man kan skapa en bestående, mångsidig och långvarig verksamhetsmodell. För att uppnå maximal nytta och synergi deltar tre sektorer i utrednings- och planeringsarbetet för servicenätet av Borgå stads småbarnspedagogik och grundläggande utbildning: växande och lärande, stadsutveckling och lokaltjänsterna. Också arbetets kostnader delas mellan de tre deltagarna.

Principerna för servicenätet

Servicenätets principer avspeglar dess värden, genomför den lagstadgade normstyrningen och utgör en stor del av definierande av servicenivån. Principerna stämmer överens med målen och principerna som stadens andra aktörer fastställt. Syftet är att skapa riktlinjer för upprätta en översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektorn för växande och lärande. Målet är barn och ungas inlärning och välmående.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärstigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärstig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet.

Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen.

Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfång och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Servicenätet ställs i relation till ändringar inom verksamhetsmiljön, så som befolkningsförändringar, ändringar i lagstiftningen, framförhållningen av servicebehov och ordnandet av tjänster, ändringar i finansiering och kostnader samt behov av renoveringar och nybyggnad. Från principerna för planeringen av servicenätet kan man härleda skilda och noggrannare kriterier under utredningen och planeringen, men principerna utgör grunden för att forma dem och dra upp ramar för dem. Kunskapsunderlaget för har fastställts på samma sätt för principerna.

Efter översynen av servicenätet gör man upp en servicenätsplan som innehåller potentiella scenarion och/eller alternativ för det framtida servicenätet och dess servicenivå. Servicenätsplanen innefattar förslag på ändringar i servicenätet för båda språkgrupperna, på läget av daghem och skolor samt åtgärder som riktas till daghems- och skolbyggnader.

Noggrannare beskrivningar av de olika principerna för servicenätsplanen finns i FCG:s bilaga Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät.

Processen och projektets verksamhetstid

Processen har inletts genom att definiera principer för servicenätet och en konkurrensutsättning i slutet av 2023. När principerna har godkänts följer en utredning och utredningens godkännande. Därefter gör man upp en plan, som godkänns mot slutändan av året 2024. Målet är att synkronisera planen med programmet för balansering av ekonomi och produktivitet samt budgeten 2025 med tillhörande planeringsår. De egentliga besluten om verkställande för servicenätet fattas under våren-hösten 2025, under följande fullmäktigeperiod.

En noggrannare beskrivning av processen kring samordnandet av beslutsfattande i nämnderna, stadsstyrelsen och stadsfullmäktige under 2023–2025 beskrivs i bilaga 1 Principerna och processen för servicenätet

Projektgruppens upplägg

Växande och lärande:

Bildningsdirektör Sari Gustafsson, direktör för småbarnspedagogik Leila Nyberg, direktörerna för fins- och svenskspråkig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen och Rikard Lindström, förvaltningschef Mervi Tuominen, planerare Linda Karlsson

Stadsutveckling:

Stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, generalplanechef Maija-Riitta Kontio

Lokaltjänsterna:

Lokalitetsdirektör Mikko Silvast, stadsarkitekt Markku Partanen, byggchef Tommi Mikkeli

Ekonomi och finansiering:

Finansdirektör Henrik Rainio, controller Sari Klenberg

Utveckling och digitalisering:

Utvecklingsdirektör Charlotta Grönqvist, utvecklingschef Mervi Makkonen

Projektets styrning

Projektet kring servicenätet styrs av stadsstyrelsen.

Därpå följande skeden

Översynen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget i februari, efter konkurrensutsättningen. När principerna har behandlats i februari 2024 lämnas mötespunkten över till nämnden för växande och lärande och stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Därefter returneras punkten till stadsstyrelsen för godkännande och beslut. Också lokaltjänsterna och finansledningen kan komplettera sina tidigare utlåtanden. Utbildningssektionerna för växande och lärande kan inom ramen för sina tidtabeller ge utlåtanden till nämnden för växande och lärande.

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen sänder principerna enligt förslag till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande, koncerntjänsterna instrueras att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Källor och rapporter som används

Principerna och processen för servicenätet, behandlats under aftonskolan 13.12.2023 och finns under filerna i de förtroendevaldas elektroniska möte.

Bilaga 1. Principerna för servicenätet (på finska)

Bilaga 2 Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät (FCG, på finska)

Bilaga 3 Översyn och planering av servicenätet (Plandisc, på finska)

<https://create.plandisc.com/0ZnOL9w>

Bilaga 4 "Väestönmootoksen vaikutukset varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen järjestämiseen" UKM

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165280/OKM_2023_52.pdf?sequence=1&isAllowed=y

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen sänder principerna enligt förslag till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Koncerttjänsterna instrueras att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering. Nämndernas utlåtanden begärs att ge under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt sända principerna för servicenätet till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Koncerttjänsterna instruerades att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering. Nämndernas utlåtanden begärs att ge under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Stadsstyrelsen uppmanade också att utreda vilka åtgärder och resurser som behövs för att upprätthålla det befintliga bildningsnätet i servicebyarna. Det är viktigt att detta alternativ undersöks som en del av utredning av bildningsnätet, så att trovärdigheten för utredningen inte ifrågasätts när det gäller att fatta beslut.

Svenskspråkiga utbildningssektionen 27.02.2024 § 4
97/12.00.01/2024

Beredning och tilläggsuppgifter:

direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning
Rikard Lindström, rikard.lindstrom@borga.fi

Direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Sektionen antecknar för kännedom att stadsstyrelsen behandlat principer för servicenätet 06.02.2024 § 53 och gett nämnden för växande och lärande en möjlighet att ge ett utlåtande. Nämnden för växande och lärande behandlar ärendet på sitt kommande möte 29.2.

Sektionen har en möjlighet att framföra en åsikt om principerna för servicenätet till nämnden för växande och lärande. Ärendet justeras direkt.

Ordförande Malin Lönnroth föreslog följande:

Svenskspråkiga utbildningssektionen har bekantat sig med serviceprinciperna på sitt möte den 27.2 och ger följande åsikt till nämnden för växande och lärande.

Gällande princip 2 vill svenska sektionen påpeka att man understöder enhetliga lär stigar, men i de svenska skolorna är förskola i anslutning till skolan inte på alla håll möjligt i dagsläget. För Kvarnbackens del där flytt av förskola i anslutning till skolan som bäst är aktuellt vill sektionen lyfta fram vikten av att dessa omstruktureringar görs med pedagogiska principer i fokus. Gällande princip 4 och användningen av officiella elevantal och prognoser vill svenska sektionen lyfta fram att svenska sidans prognoser ofta visat sig kasta en del från förverkligat elevantal, antagligen på grund av tvåspråkighet och skillnader i registrerat hemspråk och det verkliga skolspråket. Det här bör fästas uppmärksamhet vid då utredningarna görs.

Svenska sektionen anser att det i principerna finns utrymme att lägga ytterligare tyngdvikt på stadsplaneringens andel av helheten. Vilka bostadsområden planeras, vilken typ av bostäder och hur kan man förvänta sig att dessa påverkar elevantalen inom olika områden?

Principerna är i detta skede av processen fortfarande väldigt allmängiltiga. Svenska sektionen önskar att det i de olika skeden av processen reserveras tillräckligt med tid så att sektionerna har tid att ta ställning och avge utlåtanden till nämnden för växande och lärande.

Jeanette Broman understödde ordförandens förslag.

Beslut

Svenskspråkiga utbildningssektionen beslöt enhälligt att sektionen har bekantat sig med serviceprinciperna på sitt möte den 27.2 och gav följande åsikt till nämnden för växande och lärande.

Gällande princip 2 vill svenska sektionen påpeka att man understöder enhetliga lär stigar, men i de svenska skolorna är förskola i anslutning till skolan inte på alla håll möjligt i dagsläget. För Kvarnbackens del där flytt av förskola i anslutning till skolan som bäst är aktuellt vill sektionen lyfta fram vikten av att dessa omstruktureringar görs med pedagogiska principer i fokus. Gällande princip 4 och användningen av officiella elevantal och prognoser vill svenska sektionen lyfta fram att svenska sidans prognoser ofta visat sig kasta en del från förverkligat elevantal, antagligen på grund av tvåspråkighet och skillnader i registrerat hemspråk och det verkliga skolspråket. Det här bör fästas uppmärksamhet vid då utredningarna görs.

Svenska sektionen anser att det i principerna finns utrymme att lägga ytterligare tyngdvikt på stadsplaneringens andel av helheten. Vilka bostadsområden planeras, vilken typ av bostäder och hur kan man förvänta sig att dessa påverkar elevantalen inom olika områden?

Principerna är i detta skede av processen fortfarande väldigt allmängiltiga. Svenska sektionen önskar att det i de olika skeden av processen reserveras tillräckligt med tid så att sektionerna har tid att ta ställning och avge utlåtanden till nämnden för växande och lärande.

Paragrafen justerades direkt.